

P. A. Bubniū
Pasau pateikti Gen.
prokurori virm patymose
minimo dokumente patvir-
2015-01-28

LGGRTC
Gauta
2015-01-26 Nr. 6R-20

LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos
tyrimo centro generalinei direktorei
T. B. Burauskaitei
Didžioji g. 17/1
Vilnius

2015-01-22 Nr. 17.2-829
2014-12-19 Nr. 13R-300

DĖL JUOZO KRIKŠTAPONIO (KRIŠTAPONIO)

Informuojame, kad Generalinė prokuratūra išnagrinėjo Jūsų prašymą (reg. Nr. 5.6-5001) dėl Juozo Krikštonio (Krištaponio) veiklos nacių okupacijos metais.

Paaikškiname, kad vadovaujantis 1990 m. gegužės 2 d. Lietuvos Respublikos asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo (toliau – Teisių atkūrimo įstatymas) 3 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Generalinė prokuratūra išduoda pažymėjimus **neteismine tvarka represuotiems** (nurodytiems Teisių atkūrimo įstatymo 1 straipsnyje) asmenims apie jų nuteisimo, įkalinimo, ištrėmimo ar kitokio laisvės apribojimo laiką.

Reabilitacijos sąvoka reiškia nepagrįstai represuoto (t. y. nuteisto, įkalinto neteismine tvarka, ištrėmto ar patyrusio kitokį laisvės apribojimą, o taip pat ir **nužudyto ar mirusio įkalinime**, ar tremties metu) asmens pilietinių teisių atkūrimą. Taigi galiojantys teisės aktai suteikia galimybę atkurti pilietines teises tik Teisių atkūrimo įstatymo 1 straipsnyje nurodytiems asmenims.

Pažymėtina, kad Teisių atkūrimo įstatymo 1 straipsnio nuostatos netaikomos asmenims, dalyvavusiems darant Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XV skyriuje numatytus nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus, kuriems pagal Lietuvos Respublikos BK 95 str. 5 d. nėra senaties, taip pat dalyvavusiems beginklių civilių žmonių žudynėse ar kankinimuose, bet kartu pažymėta, kad okupacinių režimų struktūrų bylose esantys duomenys be papildomo jų tyrimo negali būti pripažinti įrodymais (Teisių atkūrimo įstatymo 2 straipsnis).

Teisių atkūrimo įstatymo 4 straipsnyje nurodyta, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Generalinės prokuratūros ir Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai, gali kreiptis į Generalinę prokuratūrą prašydami atlikti tyrimą dėl nusikalstamų veikų padarymo fakto nustatymo ir patvirtinimo, jeigu prašymo atkurti pilietinės teises nagrinėjimo metu atsiranda pagrindas spręsti klausimą dėl Teisių atkūrimo įstatymo 2 straipsnio taikymo.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, paaiškiname, kad Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras nėra institucija, kuri remiantis Teisių atkūrimo įstatymo nuostatomis, gali prašyti atlikti tyrimą dėl nusikalstamų veikų (nurodytų Teisių atkūrimo įstatymo 2 straipsnyje) padarymo fakto nustatymo ir patvirtinimo. Be to, ir Teisių atkūrimo įstatymo nuostatos negali būti taikomos asmeniui, kurio atžvilgiu nebuvo pradėta baudžiamoji byla ir kuris nebuvo suimtas ir kalintas, o žuvo kovos metu. Vadovaujantis Pasipriešinimo 1940-1990 okupacijoms dalyvių teisinio statuso įstatymo 2 str. 4 d., tokiems asmenims gali būti suteiktas Kario savanorio teisinis statusas.

Konstatuotina, kad Teisių atkūrimo įstatymo 4 straipsnyje numatytą tyrimą dėl nusikalstamų veikų padarymo fakto nustatymo ir patvirtinimo Juozo Krikštonio (Krištaponio), g. 1912 m. atžvilgiu Generalinėje prokuratūroje pradėti nėra teisinio pagrindo.

Kita vertus, pradėti ikiteisminį tyrimą siekiant iširti, ar J.Krikštonis (Krištaponis) tarnaudamas Pagalbinės policijos tarnybos batalione dalyvavo vykdant karo nusikaltimus,

nusikaltimus žmoniškumui, taip pat nėra teisinio pagrindo, nes pagal Baudžiamojo proceso kodekso 3 straipsnio 7 punktą, baudžiamasis procesas negali būti pradėtas mirusiajam.

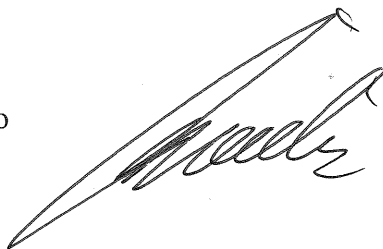
Dėl prašymo kreiptis į Vilniaus apygardos administracinę teisumą dėl 1997 m. gruodžio 22 d. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – LGGRTC) generalinio direktoriaus įsakymo Nr. 166 panaikinimo paaiškiname, kad Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 23 ir 24 straipsniuose nurodyti skundų (prašymų) padavimo administraciniams teismams bendrieji reikalavimai. Pažymėtina, kad ABTĮ 23 straipsnio 2 dalies 7 punkte nurodyta, jog skunde (prašyme) turi būti nurodytos aplinkybės, kuriomis pareiškėjas grindžia savo reikalavimą, ir tai patvirtinantys įrodymai, liudytojų pavardės, vardai ir gyvenamosios vietos, kitų įrodymų buvimo vieta. ABTĮ 24 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad prie skundo (prašymo) turi būti pridedami šie priedai: skundžiamas aktas ir dokumentai ir kiti įrodymai, kuriais pareiškėjas grindžia savo reikalavimus.

LGGRTC prašydamas kreiptis į Vilniaus apygardos administracinę teisumą dėl 1997 m. gruodžio 22 d. generalinio direktoriaus įsakymu Nr. 166 suteikto kario savanorio teisinio statuso panaikinimo J. Krikštaponiui (Krištaponiui), pateikė Generalinei prokuratūrai tik LGGRTC 2014-12-19 pažymą dėl Juozo Krikštaponio (Krištaponio) veiklos vokiečių okupacijos laikotarpiu. Kitų objektyvių faktinių duomenų, pagrindžiančių prašymo kreiptis dėl ginčijamo administracinio akto panaikinimo pagrįstumą, pateikta nebuvo (duomenų, patvirtinančių J. Krikštaponio tapatybę, jo tarnybos vokiečių okupaciniam režimui laikotarpį, pareigas, tarnybos vietas; jo individualius veiksmus LGGRTC 2014-12-19 pažymoje nurodytuose įvykiuose, visų galimų liudytojų asmens tapatybės duomenis ir kt.).

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, paaiškiname, kad nesant konkrečių objektyvių duomenų, pagrindžiančių 1997 m. gruodžio 22 d. LGGRTC generalinio direktoriaus įsakymo Nr. 166 neteisėtumą, neturime teisinio pagrindo kreiptis į Vilniaus apygardos administracinę teisumą.

Vadovaujantis Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo, patvirtinto generalinio prokuroro 2008-01-03 įsakymu Nr. I-3 (2014-10-03 įsakymo Nr. I-198 redakcija) 64 p., šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos generaliniam prokurorui (jo pavaduotojui).

Baudžiamojo persekiojimo departamento
vyriausiojo prokuroro pavaduotojas

Žydrūnas Radišauskas